

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 19.11.1982, sp. zn. 6 Cz 25/82, ECLI:CZ:NS:1982:6.CZ.25.1982.1

Číslo: 40/1984

Právní věta: Preukázať skončenie pracovného pomeru (§ 4 nariadenia vlády ČSSR č. 54/1975 Zb.) možno aj právoplatným rozsudkom súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba organizácie o popretie výpovedného dôvodu (§ 52 Zák. práce).

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 19.11.1982

Spisová značka: 6 Cz 25/82

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Pracovní úraz, Skončení pracovního poměru, Sociální zabezpečení

Předpisy: 54/1975 Sb. § 4 65/1965 Sb. § 25

§ 120

§ 187 ods. 2

§ 189 ods. 1 99/1963 Sb. § 6

§ 52

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 40/1984 sb. rozh.

Preukázať skončenie pracovného pomeru (§ 4 nariadenia vlády ČSSR č. 54/1975 Zb.) možno aj právoplatným rozsudkom súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba organizácie o popretie výpovedného dôvodu (§ 52 Zák. práce).

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 19. 11. 1982, [6 Cz 25/82](#))

Žalobkyňa sa žalobou domáhala, aby bolo žalovanej organizácii uložené vyznačiť jej skončenie pracovného pomeru dňom 31. 8. 1980 (kedy uplynula výpovedná lehota uvedená v jej výpovedi z 20. 7. 1980) a nahradiť jej škodu v sume 3255 Kčs, vzniknutú žalobkyni nesplnením tejto povinnosti žalovanou organizáciou. Poukazovala na to, že otázkou platnosti výpovede jej pracovného pomeru sa zaoberal Okresný súd v Liptovskom Mikuláši pod sp. zn. 11 C 137/80.

Okresný súd v Liptovskom Mikuláši rozsudkom žalobe sčasti vyhovel (uložil žalovanej organizácii

vyznačiť v občianskom preukaze žalobkyni skončenie pracovného pomeru 31. 8. 1980 a zaplatiť jej 1745 Kčs s 3 úrokami od 27. 9. 1980 a 72 Kčs na trovách konania z toho dôvodu, že návrh, ktorým žalovaná organizácia popierala dôvod výpovede, bol zamietnutý (rozsudkom konajúceho súdu z 24. 9. 1980 sp. zn. 11 C 137/80 ktorý nadobudol právoplatnosť 18. 11. 1980), pracovný pomer skončil preto dňom uvedeným vo výpovedi žalobkyne a ak jej žalovaná organizácia odoprela týmto dňom vyznačiť skončenie pracovného pomeru, domáhala sa žalobkyňa odôvodnene súdnej ochrany, vrátane práva na náhradu mzdy.

Na odvolanie žalovanej organizácie Krajský súd v Banskej Bystrici svojím rozsudkom potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti žalovanej organizácie vyznačiť žalobkyni skončenie pracovného pomeru; vo výroku o povinnosti nahradiť žalobkyni mzdu tento rozsudok zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie.

Okresný súd v Liptovskom Mikuláši potom rozsudkom z 2. 6. 1981 uložil žalovanej organizácii nahradiť žalobkyni škodu v sume 340 Kčs, a to za 4 posledné dni v septembri 1980, počas ktorých žalobkyňa v žalovanej organizácii už nepracovala (pracovala tu do 24. 9. 1980) a u terajšieho svojho zamestnávateľa ešte do práce nenastúpila (nastúpila tu až 1. 10. 1980) .

Krajský súd v Banskej Bystrici po podanom odvolaní žalobkyne rozsudkom z 23. 9. 1981 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že z dôvodu náhrady škody priznal žalobkyni voči žalovanej organizácii celú uplatnenú sumu 3255 Kčs, a to ako rozdiel medzi mesačným príjmom samostatnej administratívnej pracovníčky (1870 Kčs), v ktorom zadelení žalobkyňa nemohla pracovať u ZŤS v M. len preto, že nemala vyznačené ukončenie pracovného pomeru, a pracovným príjmom, ktorý v tejto organizácii skutočne dosahovala od 1. 10. 1980 do 30. 4. 1981 v inom zadelení. Bol súčasne toho názoru, že žalovaná organizácia je povinná podľa ustanovenia § 187 ods. 2 práce nahradiť žalobkyni celú ušlú mzdu, ktorú mohla dosiahnuť v novom pracovnom zadelení, ak by mala vyznačené skončenie pracovného pomeru, bez ohľadu na to, čo v skutočnosti zarobila.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že uvedenými rozsudkami súdov obidvoch stupňov z júna a septembra 1981 bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Súdy sú povinné podľa ustanovenia § 6 O. s. p. postupovať v konaní v súčinnosti so všetkými, ktorí sa ho zúčastňujú, tak, aby sa čo najúčelnejšie zistil skutočný stav veci a aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Musia pritom dbať na to, aby skutočný stav veci zistili čo najúplnejšie, rozhodujúc o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov treba vykonať; vykonávajú aj iné dôkazy, než účastníci navrhovali (§ 120 ods. 1 O. s. p.).

Podľa týchto ustanovení súdy v prejednávanej veci dôsledne nepostupovali; pred rozhodnutím o uplatnenom nároku žalobkyne na náhradu škody v sume 3255 Kčs nezabezpečili si potrebné skutkové podklady, pričom odvolací súd v otázke vymedzenia náhrady škody podľa ustanovenia § 187 ods. 2 Zák. práce vychádzal z nesprávneho názoru.

Aj pri zodpovednosti organizácie za škodu podľa ustanovenia § 187 ods. 2 Zák. práce môže ísť o náhradu len skutočnej škody (§ 189 ods. 1 Zák. práce). V danom prípade žalobkyni mohla vzniknúť škoda v dôsledku toho, že organizácia odmietla vyznačiť v jej občianskom preukaze skončenie pracovného pomeru a tým jej znemožnila uzavrieť pracovnú zmluvu s inou organizáciou a dosiahnuť tak zárobok, ktorý by inak dosiahla. Vznik a trvanie tejto zodpovednosti však predpokladá, že medzi nesplnením povinnosti podľa ustanovenia § 3 nariadenia vlády ČSSR č. 54/1975 Zb. a uvedeným následkom trvá príčinná súvislosť. Pri posúdení tejto otázky nemožno opomenúť, že samo skončenie pracovného pomeru môže byť preukázané aj iným spôsobom ako záznamom v občianskom preukaze

pracovníka; hodnoverným dokladom o tom môže byť aj právoplatný rozsudok súdu vo veci popretia výpovedného dôvodu (§ 52 Zák. práce), ktorým bola žaloba organizácie zamietnutá. V takom prípade by totiž pracovník ani nová organizácia neboli obmedzení ustanovením § 25 ods. 1 Zák. práce. Pracovník by ostatne mohol podľa ustanovenia § 25 ods. 2 písm. d) Zák. práce uzavrieť nový pracovný pomer do skončenia sporu, v ktorom uplatňuje neplatnosť rozviazania pracovného pomeru.

V prejednávanej veci žalobkyňa nastúpila do práce v inej organizácii od 1. 10. 1980. Za týchto okolností mohol by potom byť opodstatnený nárok žalobkyne na náhradu škody v zmysle ustanovenia § 187 ods. 2 Zák. práce len na ušlom zárobku za čas do právoplatnosti súdneho rozsudku, ktorým žalobkyňa mohla doložiť skončenie pracovného pomeru, alebo vtedy, ak by žalobkyňa dosahovala nižší zárobok ako na tom pracovisku, na ktoré by ju preukazateľne nová organizácia inak prijala, pokiaľ by mala v občianskom preukaze vyznačené skončenie pracovného pomeru. Výšku škody v tomto druhom uvádzanom prípade by vyjadroval rozdiel medzi skutočne dosahovaným zárobkom a zárobkom, ktorý by dosiahla v pracovnom zadelení za predpokladu riadneho vyznačenia skončenia predchádzajúceho pracovného pomeru.

Z týchto hľadísk doteraz v konaní vykonané dôkazy nedávajú dostatočné skutkové podklady pre rozhodnutie o uplatnenom nároku žalobkyne.

Skutočnosť, že žalobkyňa mohla nastúpiť u ZŤS v M. do funkcie samostatného administratívneho pracovníka s čistým mesačným platom v sume 1870 Kčs len po vyznačení skončenia pracovného pomeru v občianskom preukaze, vyvodili súdy z potvrdenia označenej organizácie z 20. 5. 1981. Pravdivosťou tohto údaju sa (napriek konkrétne vznášaným námietkám v tom smere žalovanou organizáciou) nezaoberali. Neoverili si napr. či žalobkyňa spĺňa stanovené predpoklady pre uvedené pracovné zaradenie (vzhľadom na prax a kvalifikáciu) a či jej skutočne mohol byť stanovený plat v uvádzanej sume a prečo vlastne žalobkyňa nebola do zamestnania s týmto pracovným zaradením prijatá, keď právoplatným súdnym rozsudkom preukázala skončenie pracovného pomeru u žalovanej organizácie.

So zisťovaním uvedených skutočností sa súdy obidvoch stupňov nezaoberali. Neposúdili prejednávanú vec ani z hľadiska preukázania skončenia pracovného pomeru iným spôsobom ako záznamom v občianskom preukaze; nebrali totiž do úvahy skutočnosť, že žalovaná organizácia bezúspešne uplatnila neplatnosť výpovede danej žalobkyňou a rozsudok o tom (vynesený Okresným súdom v Liptovskom Mikuláši 30. 7. 1980 pod čj. 11 C 137/80-10) sa stal 18. 11. 1980 právoplatným, takže odvtedy nič nebránilo žalobkyni uzavrieť riadne nový pracovný pomer.

Z uvedeného je zrejmé, že súdy porušili zákon svojimi rozhodnutiami v ustanoveniach § 6, § 95 ods. 1 a § 120 ods. 1 O. s. p. v súvislosti s ustanovením § 187 ods. 2 Zák. práce a odvolací súd aj ustanovenie § 220 ods. 2 O. s. p.